Anul 47-lea — Duminecă 4 Iunie 1939 — Nr. 23

FOAIA POPORULUI

Cea mai veche foaie poporală, națională și politică, înființată la anul 1892

Un număr: 3 lei — Apare în fiecare Duminecă — Un număr: 3 lei

PREȚUL ABONAMENTULUI
Pe un an . . . . Lei 140·—
Pe o jumătate de an . . . Lei 70·—
Pentru America 3 dolari pe un an întreg
Pentru societăți și autorități 300 lei anual

Proprietar-Director: N. BRATU, fost Senator
Redacția și Administrația: Sibiu, strada Regina Maria No. 57
Înreg. la Trib. Sibiu No. 187—1938.

INSERATE
se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI Sibiu, str. Regina Maria 57 (fostă Cisnădiei
Prețul înseratelor
Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

„Războiul secret"

O luptă surdă și îndârjită se dă pentru stăpânirea petrolului

scrie americanul F. C. Hanighen

In anul 1937 producția mondială (a lumii) de petrol brut s'a mărit cu 33.810.515 tone și a atins cifra cea mai mare de 280.940.650 tone. Acum 50 ani se producea numai 800.000 tone pe an. Aceste cifre nu au nevoie de comentarii, ele vorbesc singure de importanța crescândă a „aurului negru".

Descoperit în Statele Unite în jurul anului 1850, petrolul a fost considerat la început ca leac pentru tratamentul bolilor de ficat și bronșite.

Intr'o bună zi, însă, un negustor din Pittsburgh descoperi din întâmplare calitățile lui de luminat și gresat. In anii următori petrolul devine întemeietorul câtorva dintre cele mai mari averi individuale din lume. A început să împartă cu aurul răspunderea celor mai sălbatece speculații financiare și crahuri de bursă.

Dacă exploatarea petrolului crește în ultimii ani în cifre ametitoare, consumul petrolului crește și el în mod vertiginos. Dela marele război încoace goana țărilor pentru aprovizionarea cu petrol a devenit uluitoare.

Națiunile au nevoie de petrol fie pentru războaiele pe cari le duc, fie pentru a-și face rezerve pentru viitoarele războaie pe cari le vor duce. Se deslănțue războaie pentru cucerirea petrolului tocmai pentrucă un război nu se poate cuceri decât cu petrol.

„Rezultatul viitorului război poate fi exprimat în tone de petrol", spune profesorul Allcut, dela Facultatea de Inginerie din Toronto.

Marea tragedie și rațiunea acestei goane nebune după petrol e stârnită de perfidia (prefăcătoria) naturei, care după ce a dat omenirei petrolul, amenință cu secătuirea izvoarelor lui.

Inceputul secolului al 19-lea a fost denumit „era aburului". Secolul al 20-lea poate foarte bine fi denumit „era oțelului" — și oțelul are nevoie de petrol.

Panica omenirei este ușor de înțeles. Insăși Statele Unite, care dețin peste 60% din producția mondială de petrol, au început să cunoască teama lipsei de petrol. „In cincizeci de ani, — spune Institutul American al Petrolului din New-York, — dacă nu se vor găsi între timp noui izvoare, câmpiile petrolifere din Statele Unite vor fi secătuite".

*

Țara care deține al doilea loc ca producătoare de petrol e Rusia. Dintre marile puteri europene este singura care își poate acoperi nevoile ei în caz de război. Anglia, Germania, Japonia și Italia atârnă de izvoarele de petrol din alte țări. Fiecare din aceste națiuni își dau bine seama de vulnerabilitatea (slăbiciunea) lor în această direcție.

Anglia, de pildă, importă petrol din Statele Unite, Venezuela, Indiile Neerlandeze, Borneo, Persia, Rusia, România și Irak. Care dintre acestea va fi în stare s'o aprovizioneze în timp de război?

Tacticienii militari ai Statelor Unite prevăd un atac al Japonezilor asupra insulei olandeze Borneo, care are cantități de petrol, cauciuc și minerale. Guvernul olandez a construit un plan de distrugere al depozitelor, al surselor și al „pipe-line"-urilor, în caz de atac. Pentru ca să se poată extrage din nou petrol din puțurile distruse, ar fi nevoie de cel puțin 6 luni de muncă și zeci de miliarde de lire. Observatorii americani prevăd, că în caz de izbândă, cuceririle Japonezilor s'ar întinde apoi și la Sumatra, Java și alte bogate surse de petrol ale Indiilor de Est.

*

In cartea sa „Războiul secret" F. C. Hanighen desvălue lupta surdă care se duce în lume pentru stăpânirea surselor petrolifere. Prin agenții Serviciului ei secret, Anglia a reușit să capete imense drepturi concesionare asupra terenurilor petrolifere din Persia, datorită puterii unei mari prime petrolifere. *„Războiul secret pentru petrol nu este un război comercial, ci o luptă între națiuni"*, scrie Hanighen.

Când furtuna petrolului a izbucnit în Mexic, președinții sau conducătorii de bande mexicani erau finanțați (ajutați cu bani) de mari societăți petrolifere din diferite țări străine.

Nu de mult Anglia, Statele Unite și Olanda și-au găsit deodată închise sursele lor de petrol din Mexic printr'un decret al președintelui Cardenas. Ceva mai recent Francis Ricket, misterioasă figură în dosul multor mari tranzacțiuni de petrol, a semnat cu guvernul mexican un contract de 15.000.000 de tone petrol. Pentru cine? Nu s'a cunoscut nici un comunicat oficial, dar se pare că în dosul lui Rickett nu se ascundeau decât interesele britanice.

„O națiune are nevoie de petrol pentru expansiunea ei" sau „Pipe line"-urile sunt arterele care dau adevărata viață unei națiuni", sunt azi lozincele tuturor națiunilor din lume. Ele duc la planurile cele mai fantastice, — cum ar fi acela al unui gigantic depozit subteran, cu un sistem de rețea de pipe-line-uri în jurul coastei engleze — sau la războaie nimicitoare de vieți și civilizație.

Petrolul! Sursă de bogăție, de progres și de nenorociri pentru lume!

Starea semănăturilor după ultimele ploi

Porumbul se desvoltă bine. — Recolta de grâu va fi bună

Rapoartele adunate la serviciul de studii și statistică din Ministerul Agriculturii și Domeniilor arată, că grâul se prezintă foarte bine în întreaga țară, afară de puține regiuni unde a fost atacat de rugină.

Recolta acestui an va fi bună, asigurând o importantă cantitate pentru export. Nu mai este nici o primejdie, afară de cazul, că ar veni vreo căldură mare în ultimele săptămâni înainte de seceriș.

ALTE AMĂNUNTE ASUPRA RECOLTEI

Din informațiile sosite la Ministerul Agriculturii, se mai dau următoarele amănunte:

Grâul. In regiunile unde bântuie seceta, culturile de grâu și cele de porumb s'au îndreptat. Recolta grâului poate fi considerată ca asigurată, deși în unele regiuni a apărut rugina galbenă. Acest fenomen e explicabil în urma ploilor numeroase căzute în ultimele zile. Se crede, că pagubele făcute de rugină nu vor fi prea mari și nu vor depăși 5 la sută. Rugina a fost observată în Dobrogea și în câteva județe din câmpia Dunărei.

Porumbul. Culturile de porumb au folosit mult de pe urma ploilor.

Orzul de toamnă e aproape ajuns la maturitate și peste două săptămâni va începe seceratul. Orzul de primăvară va putea fi secerat peste trei săptămâni.

Recolta de ovăz se anunță slabă. Recolta de *rapiță* a suferit mult de pe urma atacurilor gândacului roșu. Culturile din județele Durostor, Tulcea, Covurlui și Cahul au fost atacate de lăcuste. S'au luat măsuri de combatere. Pagubele sunt destul de însemnate, de oarece în regiunile unde s'a lucrat cu aruncătoare de flăcări recolta a fost distrusă.

Viile au suferit paternice atacuri de mană. S'a procedat până acum la 2—3 stro-

piri. Fenomenul e explicabil din cauza numeroaselor ploi căzute.

Nu s'a mai semnalat alte regiuni bătute de grindină.

Situaţia pomilor fructiferi şi a grădinilor de zarzavat e bună.

SITUAŢIA DUPĂ ULTIMELE PLOI

După părerea negustorilor de cereale, ei au cea mai bună speranţă în noua recoltă. Astfel ei susţin, că ultimele ploi au avut un caracter aproape general şi că în felul acesta au ajutat foarte mult vegetaţiei mai cu seamă în judeţele din nordul Moldovei, din Basarabia şi din Dobrogea, unde se simţea lipsă de ploaie. Cantitatea de ploaie este foarte mare. E drept că, pe alocuri a apărut rugina. Dar, nimic nu lasă să se creadă în pagube prea mari.

In schimb porumbul se îndreaptă spre o recoltă îmbelşugată. Se cunoaşte vorba plugarilor: „Ploaia de Maiu, aduce mălaiu". Perspectivele deschise de ultimele ploi, după arătările celor mai mulţi cunoscători, sunt cât se poate de bune.

Dacă timpul se va încălzi treptat-treptat şi condiţiile atmosferice vor rămâne favorabile, putem nădăjdui într'o recoltă mult mai mare ca în anul trecut, când, după o perioadă bună, a venit o secetă care a împiedicat buna desvoltare a porumbului. Din toate punctele de vedere, recolta porumbului se înfăţişează mai bine în acest an, ca în cel trecut.

S'A SEMĂNAT MAI MULT

Mai este de observat, că şi suprafeţele însemânţate atât cu grâu, de toamnă sau de primăvară, cât şi cu porumb, sunt mai mari. La acest fapt a contribuit şi îndemnurile venite din partea oficialităţii, cât şi înlesnirile pe care le-au primit parte din cultivatori atât la seminţe cât şi la diferitele unelte.

Dar, fără îndoială, că cel mai bun îndemn la sporirea suprafeţelor au fost, preţurile favorabile din acest an, atât la grâu, pe urma regimului de valorificare şi a contractelor încheiate odată cu diferitele convenţii şi acorduri comerciale, cât şi la porumb în urma cererilor stăruitoare venite din diferitele ţări mediteraniene, central-europene şi Anglia.

MAI AVEM CEREALE NEVÂNDUTE

Partea îmbucurătoare este că, chiar acum după un export atât de însemnat, tot mai avem în ţară câteva zeci de mii de vagoane de grâu şi porumb, care mai pot fi valorificate, în condiţii mulţumitoare, până când vine noua recoltă.

Acest stoc, departe de a constitui o ameninţare, îngăduie, prin valorificarea continuă, o finanţare a unora din producători.

E drept că ultimele ploi au încetinit în parte mersul exportului. Şoselele desfundate nu încurajează transportul la oboare. Dar, acum când cerul s'a înseninat, va fi mai uşor de satisfăcut cererile venite în ultima vreme, atât din Germania, cât şi din Italia şi Grecia.

SPERANŢA DIN URMĂ

In rezumat, toate ştirile sosite din ţară confirmă că ploile au avut un caracter general şi binefăcător. Semănăturile se desvoltă în bune condiţii, grâul e asigurat, iar porumbul promite o recoltă mai bună decât se credea. Singura pagubă pare, până acum, să fie rugina, dar şi aci ea nu are un caracter îngrijorător.

Firește, o situaţie generală definitivă a semănăturilor nu poate exista până la sfârşitul lunii, când posibilitatea surprizelor neplăcute va fi trecută.

Tratativele anglo-franco-ruse nu s'au sfârşit

Declaraţiile ministrului de externe Molotov al Rusiei

De câteva săptămâni se vorbeşte şi scrie, fără întrerupere, despre o înţelegere — sau mai bine spus — alianţă, ce să se încheie între Anglia, Franţa şi Rusia. Ideia a pornit din partea Angliei.

Până acum nu s'a ajuns la încheierea acestei alianţe, dar se pare că cele mai multe piedici au fost înlăturate. Alianţa, într'o formă sau alta, se va încheia în curând.

Ce cred şi ce vreau Anglia cu Franţa, se ştie. Dar nu prea era cunoscut punctul de vedere al Rusiei, îndeosebi după demisia ministrului (comisarului) de externe Litvinov al Rusiei, întâmplată pe neaşteptate acum trei săptămâni.

De aceea, toată lumea aştepta cu mare interes o declaraţie publică a urmaşului lui Litvinov. Aceasta s'a întâmplat în ziua de Mercuri 31 Maiu 1939, la Moscova.

CE SPUNE MINISTRUL DE EXTERNE MOLOTOV AL RUSIEI

In şedinţa de Miercuri a Sovietului Naţionalităţilor, d. Molotov, preşedintele consiliului comisarilor poporului şi comisar al afacerilor străine, a făcut o expunere asupra politicei externe.

Comisarul Molotov a anunţat, că negocierile anglo-franco-ruse nu s'au terminat încă. El a lăsat să se înţeleagă, că ultimele propuneri anglo-franceze nu satisfac încă Uniunea Sovietelor (Rusia). Aceste noui propuneri sunt un pas înainte faţă de primele propuneri, deoarece a fost primită baza egalităţii şi reciprocităţii, dar „sunt însoţite de numeroase rezerve, cari ar putea să facă să se socotească acest pas înainte ca având un caracter fictiv (trecător)".

D. Molotov a declarat, că proiectul anglo-francez lasă deschisă chestiunea de a se şti, dacă Uniunea Sovietelor poate conta pe ajutorul Angliei şi Franţei pentru apărarea celor trei mici state dela frontiera sa de nord-vest, în cazul în care nu ar putea să reziste unei agresiuni.

Oratorul a reamintit cuvintele lui Stalin, că *„Uniunea Sovietelor este pentru pace şi rezistenţă în faţa agresiunei,* dar *nu va scoate castanele din foc pentru nimeni".*

Referindu-se la eşecul negocierilor comerciale cu Reichul, a declarat, că ele ar putea fi reluate într'o zi. Există putinţa îmbunătăţirii relaţiilor economice cu Germania. „Totuşi, în lupta contra agresiunei, locul nostru este în prima linie".

Comisarul afacerilor străine a amintit apoi, că *relaţiile cu Polonia s'au îmbunătăţit,* în urma normalizării relaţiilor politice în anul trecut şi a încheerii, anul acesta, a unui tratat comercial, care va avea drept urmare sporirea schimburilor comerciale dintre cele două ţări.

CONDIŢIILE COLABORĂRII

Comisarul Molotov a arătat clar, cari sunt condiţiile pe cari Uniunea Sovietelor le pune colaborării cu puterile occidentale:

1. Incheerea unui pact efectiv între Soviete, Franţa şi Anglia.

2. Acordarea de garanţii precise tuturor statelor vecine cu Sovietele, fără nici o deosebire.

3. Incheerea unui acord între cele trei puteri, fixând modalitatea ajutorului lor împrumutat contra oricărei agresiuni.

Comisarul afacerilor străine a insistat asupra faptului, că agresiunea trebue oprită, oriunde s'ar produce ea. Făcând istoricul evenimentelor care au urmat după München şi arătând intensificarea tot mai marcată a agresiunei dela această dată, d. Molotov a subliniat:

„Italia şi Germania au încheiat de curând un acord cu caracter agresiv militar (publicat în foaia din urmă. Redacţia), *care prevede toate posibilităţile de războiu, toate posibilităţile de agresiune, fără a mai căuta măcar să le mascheze sub pretinsa luptă contra Internaţionalei Comuniste. Pactul italo-german nici măcar nu menţionează pactul contra Internaţionalei Comuniste. El este deci îndreptat contra puterilor democratice".*

AMENINŢĂRILE JAPONIEI

Referindu-se la legăturile cu Japonia, comisarul Molotov a declarat, că ameninţările Japoniei faţă de Mongolia Exterioară nu sperie pe nimeni şi în niciun caz Uniunea Sovietelor. Şi răbdarea are un sfârşit, Japonezii trebue să înceteze cu provocările. Să nu se uite, că Uniunea Sovietelor are un acord de asistenţă mutuală cu Mongolia Exterioară şi că ea va apăra această ţară, dacă va fi atacată, ca şi cum ar fi propria noastră ţară.

In ce priveşte China, d. Molotov a amintit cuvintele lui Stalin, că Uniunea Sovietelor va ajuta totdeauna popoarele cari luptă pentru a-şi apăra independenţa.

Sovietul Naţionalităţilor a aprobat apoi în unanimitate declaraţia d-lui Molotov şi şi-a amânat lucrările.

***

CE CREDE STRĂINĂTATEA DESPRE DECLARAŢIILE LUI MOLOTOV?

Ziarele britanice îşi exprimă în general părerea, că nu se găseşte nimic în aceste declaraţii, care ar putea împiedeca încheierea pactului contra agresiunei (contra celui ce ar porni la războiu).

In schimb părerea unor ziare americane pare mai puţin lămurită, unele din aceste ziare americane susţinând, că ţinuta actuală a Rusiei va încuraja şi mai mult Germania şi Italia în pretenţiunile lor.

Ziarul „News Cronicle" din Londra susţine, că la baza îndoelii ruseşti stă temerea Moscovei, că dacă ar fi Rusia atacată, marile puteri apusene nu-i vor sări în ajutor. Ziarul englez numit cere, ca lordul Halifax, ministru de externe al Angliei, să plece personal la Moscova.

Tratativele vor reuşi, dar împrejurările în care se desfăşoară aceste tratative, sunt demne de ironie (sunt de râs), — se spune la Berlin.

La Roma, ziarele italiene consideră declaraţiile lui Molotov ca „un semn de neîncredere a Rusiei faţă de marile democraţii" (Franţa şi Anglia).

Susținuta acțiune de prezentare a României peste hotare

Opera Subsecretariatului de Stat al Propagandei

Din cercuri competente ni se scrie următoarele:

Una din cele mai neglijate chestiuni a fost desigur propaganda românească în străinătate. In timp, ce state cu un buget mult mai modest ca noi, nu făceau nici un fel de economii ca să fie cât mai bine prezentate pe tărâm internaţional, — ţara noastră sub vechiul regim, din cauza unor vederi înguste şi spirit de economie, a fost mai întotdeauna lipsă de acolo unde trebuia să se facă ştiută prin bogăţiile sale culturale artistice şi naţionale.

Din fericire sub zodia renaşterii naţionale, — între alte multe înfăptuiri s'a completat şi această lacună.

Urmărindu-se principiul modern al propagandei dirijate, s'a înfiinţat Subsecretariatul de Stat al Propagandei. Desigur, cea mai mare parte din activitatea acestei noui instituţii rămâne prin însăşi natura obiectului, necunoscută marelui public.

Totuşi, mai rămân o seamă de manifestaţiuni, bunăoară expoziţiile şi propaganda prin presă, care sunt cunoscute opiniei publice.

Indeosebi pe tărâmul internaţional, Subsecretariatul de Stat al Propagandei, condus de d. Ministru Eugen Titeanu, a desfăşurat în ultimul timp o activitate din cele mai fructuoase.

O serie de expoziţii în capitalele străine au avut darul să prezinte România din punct de vedere cultural, economic-social.

De curând s'a inaugurat la Paris în sala „Le Grand Atelier" o expoziţie de propagandă turistică românească, făcută anume să coincidă cu a 15-a adunare generală a Consiliului Central al Turismului Internaţional.

Expoziţia de un rar gust artistic, înfăţişează geniul artistic popular şi frumuseţile naturale româneşti prin fotografii cu caracter turistic, cusături româneşti şi afişe în mod excelent executate.

Deasemenea o serie de minunate filme de propagandă, oferă privirilor uimite ale spectatorilor străini, peisagiile caracteristice, atât de pitoreşti ale României, îmbiind publicul să viziteze ţara noastră.

Această proaspătă expoziţie dela Paris, urmând expoziţiilor la Bruxelles, Zürich, Milano, Berlin, cu succes strălucit, dovedeşte că am păşit într'adevăr la o propagandă, de o perfectă tehnică peste hotare.

Ce se petrece în alte ţări

SPANIA şi ITALIA. Toţi voluntarii italieni, cari au luptat în Spania, s'au îmbarcat la Cadix, în zorii zilei de Joi 1 Iunie c., pentru Italia. Impreună cu voluntarii italieni au plecat şi ministrul de externe Suner al Spaniei şi alte persoane marcante spaniole, cari au fost invitate de Italia să ia parte la festivităţile organizate cu ocazia primirii voluntarilor acasă.

GERMANIA şi SPANIA încă par a se apropia tot mai mult între olaltă, acum cu prilejul plecării voluntarilor germani spre ţara lor. Cancelarul Hitler a invitat pe mai multe persoane spaniole cu trecere, să vină la Berlin în ziua când voluntarii germani vor defila în faţa Führerului. — Mareşalul Göring a primit pe voluntari la Hamburg, aducându-le salutul Patriei şi al Führerului. Totodată a împărţit diverse decoraţii, între cari „Crucea de aur" cu briliante la 38 ofiţeri şi soldaţi.

UNGARIA are o nouă cameră (dietă), care a fost aleasă în sărbătorile Rusaliilor, iar la 14 Iunie va ţine prima şedinţă de deschidere. Din camera ungară fac parte: 181 deputaţi guvernamentali şi 71 din alte diferite 11 partide ale ţării.

IUGOSLAVIA şi GERMANIA. Nu mai încape îndoială, că Germania şi Italia caută să-şi atragă Iugoslavia în apele lor. Aceasta îşi arată toată bunăvoinţa sa faţă de cele două mari puteri vecine. In acelaş timp, însă, Iugoslavia accentuiază mereu, că vrea să-şi păstreze independenţa politică, ceeace este de înţeles. — Acum, pe ziua de 1 Iunie, prinţul regent Paul al Iugoslaviei a fost invitat la Berlin, unde va rămâne câteva zile şi i s'a aranjat o deosebită primire. Cu ce rezultat, sub raport politic, se va vedea nu peste multă vreme. — In zilele trecute, unele ziare franceze şi engleze au scris, că Germania şi Italia vreau să împartă Iugoslavia în protectorate, dar ziarele germane au desmințit vehement aceste svonuri.

BELGIA şi OLANDA sunt ţări vecine, cari în timpul din urmă încep a se apropia şi înţelege tot mai în amănunt. Bagseama au teamă de ceva pericol viitor. Zilele trecute, regina Wilhelmina a Olandei a făcut o vizită regelui Leopold al Belgiei la Bruxelles.

ANGLIA şi JAPONIA nu o duc prea bine, în anii din urmă, în legătură cu stările din China în special şi cele din Asia în general. Japonezilor nu le place, că peste tot locul, în Asia, întâlnesc pe Englezi, pe cari ar vrea să-i alunge, luându-le Japonezii locul. Pentru aceasta luptă acum şi în China, de unde în zilele din urmă se anunţă noui frecări între Japonezi şi Englezi, afară de luptele dintre Japonezi şi Chinezi.

TURCIA a încheiat, acum câteva săptămâni, după cum se ştie, un acord cu Anglia, care i-a promis ajutorul necesar, în caz când ar fi atacată. Apropierea Turciei de Anglia a supărat pe Germania, care bagseama nu se aştepta la aşa ceva. — Pentru România e de însemnat, că Turcia face parte din Inţelegerea Balcanică. Până acum nici Grecia, nici Iugoslavia, nici România, cari compun Inţelegerea Balcanică, n'au intrat în alianţă cu alte state, ci au rămas înafara acordului (alianţelor) dintre cele două grupuri de mari puteri (Germania şi Italia pe o parte, Franţa şi Anglia pe cealaltă parte). Numai Turcia s'a dat, acum, făţiş pe partea Angliei, şi totodată şi a Franţei. — Ministrul nostru de externe d-l Gr. Gafencu, pleacă în curând în vizită oficială la Ankara (Turcia) şi Atena (Grecia), când desigur se vor lămuri mai bine unele chestiuni ce privesc Inţelegerea Balcanică.

GERMANIA şi ITALIA depun întinse stăruinţe pe lângă JAPONIA, ca aceasta încă să intre în alianţa încheiată zilele trecute de către primele două mari puteri. Şi se prea poate, că Japonia va adera, dat fiind că Japonia încă se mişcă pe linia pornită de Germania şi Italia.

POLONIA. In cursul unor manifestaţii patriotice, organizate de partidul populist polon la Rusalii, în peste 400 localităţi din Polonia, a fost primită o *moţiune* cu privire la apărarea naţională. In această moţiune se spune, între altele, următoarele: „Faţă de încordarea ce domneşte în politica internaţională şi faţă de pretenţiile Germaniei în ce priveşte Polonia, ţăranii poloni declară că la fel ca în 1920 ei sunt gata să lupte în primele rânduri pentru apărarea graniţelor şi intereselor Poloniei, împotriva oricăror atingeri venite din afară".

POLONIA şi GERMANIA sunt în legături încordate de prezent. Mai zilele trecute s'a svonit, că Germania prin anumite persoane ar fi propus Rusiei împărţirea Poloniei, dar i s'a răspuns, că Rusia mai bine vrea o Polonie la graniţa rusească, decât vecinătatea cu Germania.

STATELE UNITE şi CEHOSLOVACIA. Incă înainte de desmembrarea ei, Cehoslovacia hotărîse să ia parte la marea expoziţie internaţională din New-York. Intre timp s'a întâmplat catastrofa .Lucrările pentru pavilionul cehoslovac au fost întrerupte, din lipsă de fonduri. Au sărit însă în ajutor persoane particulare. Pavilionul a fost terminat, iar Mercuri 31 Maiu s'a făcut inaugurarea. Cu acest prilej, fostul preşedinte Beneş, care acum e profesor la universitatea din Chicago, a rostit un discurs. Domniasa a adus omagii Statelor Unite, care nu au recunoscut ocuparea germană şi a adăugat, că poporul cehoslovac nu va muri niciodată, încheindu-şi cuvântarea prin asigurarea că libertatea pentru toate naţiunile va fi asigurată în viitor. — In săptămânile trecute, fostul preşedinte Beneş a înaintat un protest şi la Liga Naţiunilor, contra ocupării Cehoslovaciei.

Plătiţi-vă abonamentul!

De 46 ani această gazetă populară apare regulat, în fiecare săptămână, ducând sfaturi, ştiri şi îndemnuri bune poporului nostru dornic de înaintare.

Dar, nu trebue să mai repetăm, — o ştie fiecare, — tipărirea unei gazete costă mulţi bani, pe lângă truda spirituală, ce trebue depusă la întocmirea unei publicaţiuni serioase.

De aceea, aflăm de bine, să ne adresăm vechilor abonaţi cu rugarea: Plătiţi-vă abonamentul la vreme. Cei 70 lei pe 6 luni, sau 140 lei pe un an, nu este o avere.

In schimbul acestor puţini lei primeşti regulat un bun prieten şi sfătuitor la casă. Cele citite şi aflate din „Foaia Poporului" vă sunt numai de folos.

Ne mai adresăm vechilor abonaţi şi cu a doua rugare: Recomandaţi „Foaia Poporului" şi altora, căci ea e scrisă pentru ţărănime şi vă apără interesele tuturor celor dela sate.

Numere de probă trimitem, la dorinţă, oricui gratuit, dacă ne trimite adresa pe o cartă postală.

Tuturor vă mulţumim pentru sprijinul ce ne daţi, prin plata regulată a abonamentului, şi vă salutăm cu toată dragostea frăţească.

Redacţia şi Administraţia
„FOAIA POPORULUI"
SIBIU
Strada Regina Maria, 57

Boalele vitelor şi laptele

de Dr. D. C. Tacu
Medic veterinar

Este îndeajuns de cunoscut astăzi că laptele este cel mai complet aliment.

Pentru calităţile lui, se întrebuinţează nu numai în alimentaţia zilnică, ci şi ca medicament în diferite boale. Articolul de faţă nu face obiectul acestei chestiuni, însă, e bine să se ştie că sunt boale, în special de stomac şi intestine, cari se vindecă numai prin consumul laptelui. Copiii mici se hrănesc exclusiv cu lapte, tocmai pentrucă el este alimentul indicat şi cei ce au consumat lapte mai mult, sunt mai voinici şi mai rezistenţi.

Pentru a avea efectul dorit, fie ca aliment sau medicament, nu orice lapte, ori cum ar fi, este folositor.

Afară de faptul că de multe ori laptele este „îndoit" cu apă, smântânit, recoltat în condiţii rele, murdărit ori infectat, sau chiar falşificat, sunt boale ale animalelor, cari fac ca laptele să fie impropriu (nepotrivit) consumului. Nu numai atât, dar şi unele alimente stricate cu cari se hrănesc animalele, substanţe toxice, fac ca laptele să aibe altă destinaţie, decât consumarea lui.

Vom vedea, pe scurt, cari sunt boalele sau alte cauze, cari provoacă restricţiunea sau interdicţiunea consumului laptelui şi cum se procedează faţă de laptele provenit dela animalele, cari fac parte din categoriile de mai sus. Cea mai mare parte din boale sunt contagioase.

Deoarece în consumaţie se întrebuinţează laptele dela vaci, oi şi capre, ne vom referi la acestea.

Antraxul (dalac, talan, armurar), este o boală care provoacă moartea în mod fulgerător; câteodată durează câteva zile şi în unele cazuri, apar pe corp nişte umflături ce cresc repede, sunt calde şi dureroase (antrax cu tumori). Se datoreşte unui microb numit Bacillus anthracis.

Legea de poliţie sanitară veterinară, prevede că laptele animalelor bolnave de dalac se distruge. Şi în cazul când numai se bănueşte boala, se procedează la fel.

Cărbunele emfizematos (simptomatic) se prezintă cu nişte umflături împrăştiate în massa muşchiulară, cari la început sunt calde şi dureroase, se întind repede şi devin în centru mai reci, se bombează şi la apăsare cu mâna fac să se audă un sgomot de crepitaţie. Umflăturile apar în massele muşchiulare mai ales din regiunile în care animalele se lovesc mai des ca: piept, spată, crupă, chiar pe gât şi trunchi. Agentul provocator este un microb numit Bacillus chauvei, după numele descoperitorului.

Laptele animalului bolnav sau bănuit de boală se distruge.

Tuberculoza, produsă de Bacilul lui Koch. Se prezintă după localizare, ca: tuberculoză toracică, abdominală, ganglionară, articulară, osoasă, a pielei, mamară (la uger), etc. Cel mai mult ne interesează forma mamară; când se constată această formă, laptele se distruge. Când sunt alte forme decât aceasta, laptele este permis să se dea în consumaţie numai bine fiert sau sterilizat.

Când tuberculoza se constată numai prin tuberculinare, (este vorba de tuberculoză la organele interne), la animalele proprietarilor lăptari profesionişti, laptele se va distribui la fel numai fiert sau sterilizat.

Când boala se constată tot prin tuberculinare, însă la animalele agricultorilor, se poate consuma fiert, sterilizat sau şi crud, însă în ultimul caz cu condiţiunea ca animalele să fie examinate de medicul veterinar la intervale de 3 luni, cu care ocazie se va face şi examinarea bacteriologică a laptelui.

Variola cilor este o boală specială a oilor, ce se manifestă prin o erupţie veziculo-papuloasă (băşicuţe cu lichid clar sau tulbure) ce apare pe piele şi diferite mucoase. Boala se datoreşte unui microb, ce nu se poate vedea cu aparatele măritoare de astăzi: este un ultravirus.

In caz de boală sau bănuială, laptele se distruge.

In *variola bovinelor* (cowpox) sau bănuială de boală, laptele se distruge.

Oedemul malign, este o boală comună animalelor şi omului, produsă în urma traumatismelor operatorii sau accidentale. Incepe prin stare generală gravă, temperatură mare, după care apar tumori gangrenoase, în locurile operate sau accidentate, infectate. Astfel boala se întâlneşte în urma fătărilor grele, când se produc răniri ale mucoasei uterine şi vaginale. Este produsă de microbii din grupa aşa numiţilor anaerobi (vibrion septic, oedematiens, perfringens, etc.).

Atât în cazuri de boală cât şi când se bănueşte, laptele se distruge.

Septicemia hemoragică, e boală cu mers repede, din care cauză s'a confundat cu antraxul. Se datoreşte unui microb din grupa pasteurella.

Laptele se distruge.

Turbarea este tot o boală infecţioasă cu mers repede, are ca semne principale 2 forme: una furioasă şi alta paralitică. De obiceiu şi prima formă se termină tot prin cea paralitică. Este produsă de un ultra virus.

Când animalul este bolnav sau bănuit de turbare, laptele se distruge.

Febra aftoasă, boală care se cunoaşte la început prin ridicare de temperatură, de scurtă durată, urmată de o erupţie veziculoasă pe mucoase şi piele, de preferinţă pe mucoasa bucală, între ogloane şi pe mamelă.

Agentul etiologic este un ultra-virus specific.

Când veziculele sunt în alte părţi, afară de uger, laptele se consumă fiert sau sterilizat; în cazul când boala este localizată şi la uger, se întrebuinţează fiert şi numai pentru hrana animalelor, din curtea unde-i animalul bolnav.

Agalaxia, o altă boală a oilor şi caprelor, care se manifestă prin localizări la ochi, (cheratite), articulaţii (artrite) şi uger (mamite). In cazul când localizarea este la uger, chiar dacă nu este cuprins tot, laptele se distruge.

Avortul epizotic-Bang. O boală de obiceiu cu mers cronic, se localizează la organele de reproducţie şi produşii de concepţie. Se manifestă prin lepădare înainte de vreme. Sunt animale care par sănătoase, însă au boală în ele, putând-o întinde mai departe, la alte animale. Este produsă de Bacilul Bang.

Laptele se va consuma numai fiert sau sterilizat, ori prelucrat într'un produs obţinut prin acidificrea laptelui, cum ar fi iaurtul, laptele bătut, chefirul, etc.

Piemia se manifestă prin pătrunderea în sânge a bacteriilor piemice, din un focar oarecare şi produc în diferite organe abcese ori infiltraţii piemice. Aşa avem stafilococii, streptococii, B. tuberculozei, etc.

In caz de boală sau bănuială, laptele se distruge.

Mamitele sunt inflamaţii ale ugerului. Acele produse în scurt timp sunt numite mamite acute, acele ce durează de mult timp, sunt numite mamite cronice.

Când mamitele cronice sunt produse în ţesutul însuşi al mamelei se numesc parenchimatoase.

In cazul când mamitele parenchimatoase sunt purulente, cu miros urât pătrunzător, gangrenoase, chiar localizate la un singur sfârc, laptele se distruge.

Enteritele grave, cu diaree, diferite *boale ale organelor genitale* însoţite de scurgeri, din cauză că prin materiile ce se preling se murdăreşte ugerul, laptele sau vasele în care se colectează laptele, fac ca acesta să devină impropriu consumului.

Cu opt zile *înainte de fătare* şi opt *după fătare*, laptele se poate întrebuinţa numai pentru hrana animalelor.

***

In afară de boale, şi alimentele stricate pot altera laptele. Astfel nutreţul mucegăit, încins, îl alterează într'atât, încât laptele trebuie distrus.

Am avut ocazia să observăm cazuri, când la scroafe ce au mâncat *alimente alterate*, dând un lapte toxic, au murit toţi purceii ce au supt dela ele.

Sunt chiar alimente cari fără să fie stricate, numai prin *substanţa toxică* (otrăvitoare) ce o conţin, fac laptele impropriu consumărei. Astfel sunt: brânduşa de toamnă, măselariţa, laptele cucului, laurul, ricinul, etc.

Mai sunt unele alimente sau substanţe, ca borhotul dela fabricile de alcool, compuşii plumbului, etc., cari, date la animale şi laptele acestora consumat de oameni mai mult timp, le produce deranjări stomacale.

Laptele cu *substanţe conservatoare* ca acidul boric, salicilic, apa oxigenată, formolul, etc., consumat mai mult timp, poate să dea indigestii stomacale şi intestinale. Aceste substanţe sunt adăogate de lăptari în mod fraudulos, pentru ca laptele să nu se altereze.

In altă categorie intră substanţele cu *miros pătrunzător*, cari transmit şi în lapte mirosul, încât nu mai poate fi consumat. Aceste substanţe deobiceiu se întrebuinţează în tratamentul diferitelor boale. Astfel este esenţa de terebentină, creolina, acidul fenic, etc.

Se recomandă ca atunci când avem animale, ce se pot da la abataj, să nu se trateze cu asemenea substanţe, pentrucă dacă dorim să le sacrificăm, carnea lor să poată fi dată în consumaţie.

Consumarea laptelui în boalele descrise mai sus, cât şi acel provenit impropriu din cauza nutreţurilor alterate, substanţe toxice, substanţe cu miros pătrunzător, este oprită de legea de poliţie sanitară veterinară şi sunt prevăzute şi în regulamentul acestei legi. Darea în consumaţie a acestui lapte este contravenţie la susnumita lege şi se pedepseşte cu închisoare şi amendă.

Am văzut că laptele se poate uneori consuma fiert sau sterilizat. Fierberea se face la foc deschis sau în apă caldă, până la clocotire repetată. Sterilizarea constă în încălzirea la 85° C. cel puţin 1 minut, sau încălzit la 62° —65° C., cel puţin 30 minute, în aparate speciale.

In rezumat, laptele poate fi dat în con-

sumaţie *la oameni*, uneori fără nicio restricţie, alteori sub restricţie (când se dă fiert, sterilizat sau prelucrat în un produs acidifiat); la animale, fără nicio restricţie (laptele sănătos şi cel cu 8 zile înainte şi după fătare) sau sub restricţie (ex. laptele provenit dela vaci cu febră aftoasă, localizată la uger).

In cele mai multe cazuri laptele nesănătos se distruge, pentru a nu se consuma de oameni sau animale, la cari poate transmite boale sau da intoxicaţii mortale.

Cursurile de vară
ale Universităţii Populare „Nicolae Iorga" din Vălenii de Munte

Cursurile de vară ale Universităţii Populare „Nicolae Iorga" din Vălenii de Munte, se vor ţine şi în acest an între 15 Iulie—15 August, sub conducerea directă a d-lui Profesor Nicolae Iorga.

In timpul cursurilor va funcţiona, ca şi în anii trecuţi, o cantină şi căminuri pentru băeţi şi fete.

Costul este de lei 1.300 de persoană la cantină şi lei 200,— pentru cămin (pe întreaga lună).

Inscrierile se fac pe adresa următoare: Universitatea Populară „Nicolae Iorga", Bd. Schitul Măgureanu No. 1, Bucureşti I, unde se află Secretariatul.

Reuniunea culturală naţională a meseriaşilor români din Sibiu

Convocare

Membrii „Reuniunii culturale naţionale a meseriaşilor români din Sibiu" se convoacă la

Adunarea generală ordinară

ce se va ţine Duminecă în 11 Iunie a.c., la ora 3 d. a., în localul Reuniunii din strada Brukenthal No. 17, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea membrilor prezenţi.
3. Raportul general al comitetului şi raportul despre încheierea socotelilor pe anul 1938.
4. Luarea la cunoştinţă a raportului general, aprobarea socotelilor şi darea absolutorului comitetului.
5. Alegerea noului comitet pe timp de 3 ani.
6. Eventuale propuneri.

Sibiu, la 19 Maiu 1939.

Prot. E. Cioran — prezident
Ştefan Duca — secretar

Intrucât nu se prezintă membri în număr suficient după statute la ora 3 d. a., adunarea generală se ţine cu ori câţi membri prezenţi ar fi în aceeaş zi şi acelaş local la ora 3½ d. a.

Propunerile din afară trebue trimise comitetului Reuniunii cel puţin cu cinci zile înainte de adunarea generală.

„Foaia Poporului"

se trimite gratuit, un număr de probă, la toţi cari ne cer pe o simplă cartă poştală. Recomandaţi această gazetă cunoscuţilor.

INFORMAŢIUNI

CETITORILOR SPRE ŞTIRE. Pentru a putea da în foaie, măcar o parte a rezultatului alegerilor la Cameră, am încheiat foaia de faţă numai Vineri seara şi am expediat-o Sâmbătă după amiază.

CĂRŢI DESPRE ROMANIA, se cer în Franţa, pentru a fi oferite ca premii tineretului francez. Subsecretariatul de Stat al Propagandei a primit din partea directorului Liceului Longchamps din Bordeaux o adresă oficială, prin care îi cere o colecţie de cărţi asupra României, fiecare în mai multe exemplare. „Aceste cărţi sunt chemate — scrie directorul Liceului din Bordeaux — să înlesnească tineretului francez cunoaşterea, în toate valorile ei spirituale şi materiale, a unei ţări prietene, pe care o iubeşte. Direcţia Liceului are intenţia, încheie d-l director R. Hayes, *să ofere aceste cărţi drept premii elevilor cei mai merituoşi ai şcolii*". — Iniţiativa directorului Liceului din Bordeaux cinsteşte, astfel, ţara noastră — în acelaş timp cu străduinţele în acest domeniu ale Subsecretariatului Propagandei — şi aduce României unul dintre cele mai mişcătoare şi sincere omagii.

LEGEA ASUPRA MOBILIZĂRII TINERETULUI am publicat-o în No. 21 dela 21 Maiu 1939. Printr'un nou decret s'a adus acestei legi complectarea, că mobilizarea tineretului se va face fără a stingheri funcţionarea şcolilor.

DIN CAUZA ALEGERILOR, în zilele de 1 şi 2 Iunie c. nu s'au judecat procese. Toate procesele sorocite pe aceste zile au fost amânate din oficiu, aşa a dispus Ministerul Justiţiei.

BANCA BERCOVICI din Bucureşti, care în anii trecuţi intrase în concordat (amânare de plăţi), a fost acum declarată în stare de faliment de către tribunalul de Ilfov.

PRINCIPESA IRINA A GRECIEI, sora regelui George, îşi va serba cununia cu Ducele de Spoleto, în ziua de 1 Iulie c., la Florenţa (Italia). — După familia regală a Bulgariei urmează acum cea greacă, cari se înrudesc cu familia regală italiană.

CEHI IN ARMATA BRITANICĂ. Ziarul polon „Express Porany" din Varşovia a anunţat, în zilele acestea, că în cursul ultimelor două săptămâni peste 1000 militari cehi au trecut în Polonia. Dintre aceştia foarte mulţi pleacă direct în Anglia, unde vor să se angajeze în aviaţia britanică.

O LEGIUNE CEHĂ IN POLONIA. După cum se spune, generalul ceh Prchala, care s'a refugiat în Polonia, va fi primit de generalul polonez Stachiewicz, şeful statului major polonez, căruia îi va expune planul său de a înfiinţa o legiune cehă.

NOUILE CRUCIŞĂTOARE GERMANE (mari vase de războiu). Ziarul „Daily Telegraph" din Londra scrie, că opinia publică engleză e foarte agitată, din cauza svonurilor că nouile crucişătoare germane sunt mai repezi, mai bine cuirasate şi mai puternice ca tir decât actualele crucişătoare britanice.

SUVERANII ANGLIEI IN AMERICA au fost primiţi cu un neîntrecut fast. Această călătorie a contribuit la o şi mai mare apropiere între America şi Englezi. In Canada, care este un mare dominion englez (un fel de colonie independentă), suveranii britanici au luat parte la o şedinţă a parlamentului canadian, convocat special în onoarea lor la Ottawa.

DOUĂ MILIARDE LEI cheltueşte zilnic Marea Britanie, de prezent, pentru apărarea naţională, pe apă, pe uscat şi în aer. — In adevăr, planul de înarmare al Angliei este formidabil!

PREŞEDINTELE POLONIEI Moscicki a împlinit, la 1 Iunie, 13 ani de când ocupă acest post de mare răspundere în stat. El a urmat după generalul Pilsudski, întemeietorul Poloniei.

CÂTE VIEŢI A COSTAT RĂSBOIUL CHINO-JAPONEZ? Marele Cartier Japonez a anunţat, că dela începutul războiului — Japonezii îl numesc numai „conflict" — din China şi până la sfârşitul lunei Aprilie, au fost omoraţi 59.998 soldaţi şi ofiţeri japonezi şi 938.345 soldaţi şi ofiţeri chinezi.

DUPĂ ELIBERAREA MADRIDULUI. Armata republicană a făcut, la vremea sa, după cum se ştie, mari întăriturl de apărare a Madridului. Ca urmare, oraşul n'a putut fi uşor cucerit milităreşte, căci ar fi costat prea multe vieţi. Dar la urmă, împresurat din toate părţile, a urmat predarea de bună voie. Acum se anunţă, că acele tranşee şi fortificaţii din Cetatea Universitară, în zona dintre podul Manzanares şi spitalul universitar, vor putea fi vizitate de public. Aceasta se va permite peste o lună de zile, după ce mai înainte vor fi fost scoase scheletele, minele subterane şi obuzele neexplodate, care se mai află în acel cartier.

SITUAŢIA ŢĂRANILOR POLONEZI. Intr'unul din ultimele numere ale „Gazetei Ludove" din Poznan (Polonia), un anumit Iosef Marcinkowki se ocupă de situaţia puţin îmbucurătoare a ţăranilor polonezi. Autorul articolului arată între altele: După cum se ştie 65% din populaţia poloneză trăeşte de pe urma agriculturii. Majoritatea ţăranilor o formează clasa ţăranilor săraci, cari nu sunt în stare să-şi întreţină nici măcar la un nivel cât de scăzut numeroasele lor familii. Hrana lor zilnică e compusă numai din cartofi şi varză. Pâinea neagră la multe familii este o raritate. In multe sate locuesc câte două-trei familii într'o încăpere. Analfabetismul ia din ce în ce proporţii mai mari. Ţăranii nu au nici o putinţă să vină în atingere cu cartea. Işi poate uşor închipui oricine, spune autorul, nivelul sufletesc al ţăranilor polonezi. Comisiunile de recrutare pot să confirme cel mai bine câţi bărbaţi nu sunt apţi nici pentru serviciile cele mai uşoare. Starea aceasta, termină autorul, duce naţiunea spre catastrofă.

PRINDEREA UNEI BANDE DE SPĂRGĂTORI. Dela chestura poliţiei Sibiu primim următoarele informaţii: După o muncă destul de grea, depusă de întreg personalul biroului judiciar în frunte cu d-l Dr. Sasu, poliţia Sibiului a reuşit să prindă o bandă de spărgători minori. Aceştia erau conduşi de un anumit Raţ, om de 40 de ani, care sub formă de tăetor de lemne se introducea prin diferite curţi. Obiectele furate sunt: cazane de aramă şi fier, biciclete şi diferite obiecte casnice, care le vindeau apoi la diferiţi negustori pe piaţa Sibiului. Banda era formată din următoarele odrasle: Raţ, Schuster Gustav, Racotzi Iuliu zis Ghiula, Molnar zis Rusu şi Buianu.

ALŢI DOI SPĂRGĂTORI periculoşi, deasemenea au fost arestaţi de poliţia Sibiu în cursul ultimelor zile. Ei sunt autorii mai multor spargeri, cari de prezent se cercetează, dimpreună cu tovarăşii celor doi prinşi.

Pilda lui Ştefan Ludwig Roth

Bucureşti (Observator). De curând a fost sărbătorit, în întreaga presă germană din România, memoria marelui luptător sas Ştefan Ludwig Roth, împuşcat de către Maghiari în curtea închisorii din Cluj, în ziua de 11 Maiu 1849. Ştefan Ludwig Roth a fost unul dintre luptătorii cei mai inimoşi şi cei mai dezinteresaţi din trecutul Saşilor, care şi-a dat seama încă din acele timpuri de pericolul maghiarizării pentru Ardeal.

Revoluţia dela 1848, în care pentru prima dată s'au trezit şi exteriorizat tendinţele de dominaţie maghiară în Ardeal, a prilejuit marelui luptător sas o cointeresare la cauza românească, luptând cu puteri unite împotriva duşmanului comun.

Ştefan Ludwig Roth, prin activitatea sa, cât şi prin moartea sa de martir, a trasat clar liniile unei politici juste, care se impune urmată de către Saşii ardeleni, în ciuda tuturor vicisitudinilor şi întorsăturilor istorice. Deja acum 90 de ani, când dominaţia maghiară asupra Ardealului începea deabia să înmugurească, Ştefan Ludwig Roth şi-a dat seama, cu o rară luciditate, că singurul aliat firesc al poporului săsesc în lupta dusă împotriva Ungurilor, este poporul românesc.

Această conştiinţă i-a îndreptăţit atitudinea adoptată şi i-a îndreptăţit pe Saşii burghezi şi înstăriţi să-şi ia de aliaţi pe Valahii, robii milenari ai pământului ardelean. Această atitudine adoptată în momentul crucial al Ardealului, a demonstrat destul de clar şi evoluţia viitoare a raporturilor dintre popoarele conlocuitoare.

Minoritatea săsească, care la prima manifestare publică şi-a arătat din plin aversiunea sa faţă de regimul unguresc, a precedat actul dela Alba-Iulia, când nepoţii luptătorilor saşi din 1848—49 şi-au declarat totala şi sincera lor adeziune la fiinţa statului românesc.

Această tradiţională prietenie inaugurată prin martiriul lui Ştefan Ludwig Roth, n'a fost desminţită nici de atitudinile ulterioare, adoptate de către minoritatea săsească, cât şi de aderenţa pe care a arătat-o această minoritate cauzei româneşti.

Dar atât această aderenţă, cât şi această atitudine, demonstrează înţelegerea pe care au arătat-o Saşii pentru cauza lor organică şi pentru posibilitatea lor de integrare în sectorul ardelean.

Ei şi-au dat seama, atât prin lupta dusă la 1848 când s'a cerut între alte jertfe şi viaţa unui luptător ca Ştefan Ludwig Roth, cât şi prin toate actele lor politice ulterioare, că singurul reazim real şi sănătos al minorităţii săseşti faţă de tendinţele desnaţionalizatoare ale guvernelor din Budapesta, îl constitue solidaritatea cu poporul românesc şi cauza sa.

Destinele naţionalităţilor în Ardealul antebelic, au fost aproape identice. Toate aceste naţionalităţi au fost expuse pericolului de desnaţionalizare nu numai prin legile de „egală îndreptăţire a naţionalităţilor" sau prin legile şcolare ale europeanului conte Apponyi, ci prin toate măsurile administrative, cari tindeau a da o faţă unitară şi naţională unui stat în care majoritatea avea tristul destin de a constitui minoritatea.

Sacrificiul adus acum 90 de ani de către Ştefan Ludwig Roth, trebue să fie în consecinţă un memento permanent pentru conducătorii minorităţii săseşti din Ardeal, cât şi pentru atitudinea pe care această minoritate o va adopta faţă de statul românesc. Nu este suficient să preamărim dintr'un impuls de veneraţie pe marii noştri premergători, ci este nevoie ca din pilda lor să tragem concluziunile folositoare. Orice concluziuni mai folositoare am putea trage pentru raporturile dintre cele două popoare, respectiv poporul românesc şi poporul german din Ardeal şi Banat, cât chiar sacrificiul adus, ca prin sângele vărsat să se facă unirea indisolubilă (de nedesfăcut) între cele două popoare menite a lupta pentru existenţa lor împotriva unui duşman comun.

Moartea lui Ştefan Ludwig Roth, ne arată atât nouă, cât mai ales Germanilor noştri, să nu se încreadă în promisiunile venite din altă parte şi în deosebi să nu se încreadă ipocritelor promisiuni cari să mascheze imperialismul hungaric. Pilda lui, credem că este destul de elocventă ca să nu fim nevoiţi a adăuga comentarii inutile.

Regimurile româneşti, timp de 20 de ani, s'au străduit să satisfacă toate doleanţele germane într'un spirit just şi cu respectarea literei legilor, căutând să evite orice disensiuni sau nemulţumiri, cari ar părea să ne abată depe calea punctelor acceptate la Alba-Iulia. Suntem convinşi că Germanii din România şi-au dat îndeajuns seama de bunăvoinţa statului românesc şi au putut să facă deosebirea între fostul regim maghiar şi actualul românesc.

In consecinţă, avem toate motivele să credem că minoritatea săsească, care în momentele cele mai critice s'a asociat întotdeauna cu cauza românească şi în general cu cauzele naţionale din Ardeal, nu va considera inutil sacrificiul făcut de către strălucitii săi strămoşi, între cari se numără şi Ştefan Ludwig Roth.

Iar, noi ca şi observatorii obiectivi ai evenimentelor, nu putem decât sublinia măreţia sacrificiului adus de către Ştefan Ludwig Roth cauzei naţionale din Ardeal şi indirect cauzei româneşti, în momentul când se petreceau cele mai decisive clipe pentru destinele noastre şi nu putem trece peste acest eveniment, sărbătorit cu atâta sobrietate şi frumuseţe de către întreaga minoritate germană din România, să nu însemnăm prinosul nostru cel mai profund în memoria marelui luptător sas.

Observator

La Londra

Intinse pregătiri...

Intâlnirea şefilor de stat majore ale armatelor engleze, franceze, ruse şi polone

In ziua de 30 Maiu 1939 s'a anuunţat oficial la Londra, că mareşalul polon Smigly Rydz a fost invitat să ia parte la marile manevre ale armatei britanice, cari vor avea loc în curând.

Pe de altă parte, în cercurile oficiale engleze se mai anunţă, că în cursul marilor manevre ale armatei britanice va avea loc întâlnirea la Londra a celor patru şefi de state majore ale armatei britanice, franceze, ruse şi polone.

Cercurile oficiale engleze cred, că mareşalul Smigly Rydz va primi invitaţia guvernului englez şi astfel va fi asigurată întâlnirea sa pe un teren neutru cu mareşalul Voroşilov al Rusiei.

In cursul manevrelor armatei engleze vor avea loc şi consfătuirile celor patru şefi de armate aliate. In cursul acestor consfătuiri vor fi examinate toate problemele tehnice privitoare la cooperarea celor patru armate aliate.

Organizarea militară a Angliei

După cum se ştie, parlamentul englez a votat serviciul militar obligatoriu, care va duce la mărirea şi întărirea armatei engleze, ca astfel, în timp de războiu, să poată mai uşor face faţă diferitelor necesităţi.

Mai nou se anunţă, că măsurile luate de statul major britanic, pentru noua armată de uscat, îşi arată rezultatele. Ele sunt mai mult decât satisfăcătoare.

Cresc diviziile, se formează unităţi noui ce vor asigura curând Angliei o armată terestră de proporţiile armatelor depe continent.

După evaluările experţilor, Marea Britanie va avea, în cursul viitoarelor trei luni, o armată de aproape un milion de oameni sub arme. Valoarea corpului expediţionar britanic, în cazul unui războiu pe continent, va fi, prin urmare, deosebit de importantă dela începutul ostilităţilor.

Este, în fond, ceeace a dorit statul-major francez şi ceeace a înţeles şi opinia publică britanică, atunci când s'a convins că securitatea Marei Britanii a încetat să mai fie în funcţie numai de situaţia ei geografică.

Grabnica înarmare navală a Angliei

In Anglia domneşte în ultimul timp o mare grabă de înarmare. Zilele trecute a fost lansat un nou mare crucişător „Prinţul Walesky" de 35.000 tone. Este al doilea mare vas din acest tip lansat în ultimul timp.

In lucru se mai găsesc: 9 dregnouthuri, 6 vase pentru aviaţie, 25 crucişătoare, 40 torpiloare, 24 vapoare militare de transport, 3 lansatoare de mine şi 15 submarine. In curând va începe construcţia a 20 vase mici de câte 900 tone de o construcţie specială. Fabricele de armament engleze livrează marinei militare lunar 80 tunuri navale grele.

In primul trimestru (Ianuarie—Martie) al anului curent, parcul naval militar englez a fost mărit cu 20 vase de diferite tonaje.

După cum anunţă ziarele engleze, în arsenalele navale se găsesc 2000 tunuri pentru echiparea vaselor comerciale la caz de nevoie. Circa 1000 vase comerciale vor putea fi prevăzute cu tunuri obişnuite sau grele.

Peste 10.000 ofiţeri ai vaselor comerciale urmează cursuri pregătitoare în vederea transformării marinei comerciale în marină militară.

Mari inundaţii în Iugoslavia

O întreagă regiune sub apă

Belgrad, 2 Iunie c. (Rador). Ultimele ploi din Banovina Sava au provocat numeroase inundaţii, pagubele materiale fiind foarte mari.

Apele continuă să vină mari. Râurile ameninţă să se reverse din nou.

Populaţia este cuprinsă de îngrijorare. Oraşul Karlovatz, cum şi regiunea din jurul lui, sunt de câteva zile sub apă. Detaşamente de infanterie dau ajutor locuitorilor sinistraţi.

Pentru ajutorarea sinistraţilor s'a constituit un comitet care va strânge fonduri şi va lua măsuri pentru acordarea de ajutoare.

In vizită la Românii americani

DI profesor D. Gusti, comisarul general al României la expoziţia dela New-York, vizitează coloniile româneşti din Statele Unite

Din oraşul New-York s'a anunţat, prin Rador, la 1 Iunie 1939, următoarele ştiri îmbucurătoare:

Răspunzând invitaţiei pe care i-au adresat-o organizaţiile româneşti din America, d. prof. D. Gusti, comisarul general al pavilionului României la expoziţia universală dela New-York, a întreprins o călătorie în statele americane, vizitând coloniile româneşti.

In oraşul Pittsbourgh, d. prof. Gusti a fost primit de profesorii Universităţii din acel oraş, în frunte cu rectorul ei, de toţi membrii coloniei româneşti şi de întreaga oficialitate a oraşului. Comisarul general al pavilionului românesc a vizitat Universitatea, luând cuvântul în aula ei, pentru a arăta principiile de organizare a vieţii româneşti de azi şi efortul realizat, sub înţeleapta ctitorie a M. S. Regelui Carol II, în toate domeniile creaţiei româneşti.

La sfârşitul solemnităţii s'a dat în onoarea oaspetelui român un dejun, cu prilejul căruia d. prof. Gusti a fost proclamat preşedinte de onoare al secţiunii româneşti pentru Universitatea Naţiunilor, care se construeşte în prezent la Pittsbourgh.

La Cleveland, d. Gusti, a cărui vizită a fost înfăţişată de ziarele locale în semnificaţia ei de prietenie şi de colaborare, oaspetele român a fost primit la sediul Uniunii societăţilor române din America, în cadrul unei recepţii la care reprezentanţii tuturor acestor societăţi au adus cuvântul lor de admiraţie şi de devotament pentru marea operă pe care o realizează în România M. S. Regele Carol II.

După amiază, s'a vizitat grupul românilor catolici din Cleveland şi biserica oraşului, punându-se bazele unei asociaţii culturale după modelul acelora din ţară.

La Detroit, d. prof. Gusti a fost primit de preoţii tuturor aşezărilor româneşti şi a vizitat cele şase biserici.

Cele mai mari manevre în Anglia

Londra, 2 Iunie. In vederea manevrelor din toamnă, ce vor avea loc în Anglia, se fac de pe acum mari pregătiri.

Aceste manevre vor fi cele mai mari din întreaga istorie a Angliei şi la ele vor lua parte reprezentanţii a 30 state.

Printre invitaţiile trimise, cea mai senzaţională a fost aceia adresată mareşalului Voroşilov, comisarul războiului al Rusiei Sovietice, care a acceptat-o imediat.

D. Voroşilov va veni în Anglia în luna Septembrie însoţit de 23 ofiţeri de statmajor din armata Sovietică.

D. Hore Belisha, ministrul de războiu al Marei Britanii, a lansat deasemenea invitaţii Statelor Unite, Franţei, Poloniei, *Italiei,* României, Turciei, Belgiei, Olandei, Portugaliei şi altor state.

Polonia a oprit exportul unor mărfuri în Germania

Roma, 1 Iunie. Corespondentul agenţiei Ştefani telegrafiază din Varşovia:

Guvernul Polon a hotărît să reducă cu 50 la sută contingentele exportului polonez în Germania şi să suspende totalmente (oprească cu totul) exportul în Germania al fierului, cerealelor şi animalelor.

Alegerile pentru Cameră şi Senat

In ziua de 1 şi 2 Iunie au avut loc alegerile pe toată ţara: In 1 Iunie pentru Camera deputaţilor, în 2 Iunie pentru Senat.

Asupra mersului alegerilor s'a anunţat, că au decurs în deplină ordine. Ce priveşte rezultatul, Ministerul de Interne a comunicat Vineri seara (2 Iunie) următoarele rezultate provizorii, din cari publicăm cele din Ţinuturile Mureş şi Someş:

Ţinutul Mureş

AGRICULTURĂ ŞI MUNCĂ

Adamoiu Iacob	61703
Boroş Victor	48899
Dăian Ioan	56649
Dobrotă Ilie	68657
Dr. Hedrich Hans	43730
Maior G. Victor	50836
Dr. Niculescu D. I.	37957
Orosz Carol	52198
Dr. Radeş Ovidiu	40257
Raţiu Simion a lui Andrei	49831
Dr. Stoianovici Nicolae	34437
Togănel Ştefan	54096
Dr. Wolf Helmut	43216
Ciorbea Aurel	28965
Ion Aron	35663
Şerban Grigore	27286
Dr. Toldalagy Mihail	37807

INDUSTRIE ŞI COMERŢ

Dr. Ciupe Ionel	2987
Crişan Gavril	3212
Dinopol Gheorghe	2277
Gust Waldemar	3439
Ionescu Nicolae Licuş	2115
Ionescu V. Eliade	2554
Ludovic Iuliu	3673
Prall Gustav	3171
Stoica Tudor	2686
Tzanu Dumitru	2373
Teleki Adam	4418
Tompa Ludovic	4128
Martin Nicolae	3068
Fritz Klos	2375

OCUPAŢIUNI INTELECTUALE

Dr. Baciu Aurel	6522
Dr. Comşa Nicolae	5998
Dr. Ceuşianu Alexandru	4340
Dr. Cuşută Ioan	3736
Dr. Filo Francisc	5630
Goga Teodor	4701
Dr. Gruia Bazil	4971
Dr. Hamzea Ioan	3615
Dr. Kovacs Carol	5803
Dr. Mihu Dionisie	5568
Dr. Pop Cornel	4331
Dr. Popa Ilie	4988
Dr. Simonetti Pompiliu	5722

Ţinutul Someş

AGRICULTURĂ ŞI MUNCĂ

Vaida Voevod Alexandru	75227
Scridon Leon	55714
Asztalos Alexandru	36090
Barbu Ion Ghirişu	43304
Bârlea Grigore	52601
Botici Romulus	35314
Ciordaş Ovid	41186
Dăncuş Ion	
Iosica Ion	35366
Lucian Alexandru	31686
Macavei Andrei	42327
Olteanu Petre	39247
Şioldea Victor	41494
Farcaş Victor	33920
Fodoreanu Gh.	36890
Iuga Gavrilă	35093
Bancea Ion	37230

INDUSTRIE ŞI COMERŢ

Dan Sever	1953
Anderco Artur	2305
Andru Virgil	2688
Barbu Eugen	2279
Barta Ignat	3120
Dumitrescu Gh.	2273
Gherman Laurian	1602
Ghetici Victor	2524
Adrian Iacob	1992
Maior C. Ioan	2301
Martalogu Ion	1750
Nan Alexe	2142
Valer Pascu	2645
Puşcaşu Iosif	2238
Soos Ştefan	3328
Todea I. G.	1752

OCUPAŢIUNI INTELECTUALE

Dragomir Silviu	8538
Pop Traian	6950
Zigre Nicolae	9843
Jinga Victor	7639
Şerban Mihail	6648
Moldovan Victor	5190
Lupaş Ioan	6734
Moldovan Iuliu	7378
Bohăţel Alexandru	4749
Dunca Eugen	6065
Ghibu Onisifor	5247
Matei Ioan	4669
Popovici Petre	4842
Man Dumitru	6051

Dintre aceştia, rămân aleşi *câte 8 deputaţi* pe fiecare categorie şi ţinut, cari au primit cele mai multe voturi.

Jumătate bugetul Rusiei pentru armată

Moscova, 1 Iunie. In bugetul Rusiei pe anul 1939 se prevede pentru armata roşie şi flota de războiu 40,9 miliarde de ruble.

In anul trecut suma era de 23 miliarde. Bugetul comisariatului de interne a fost mărit dela 4,3 miliarde ruble la 5,4 miliarde. Din acest buget sunt acoperite cheltuelile pentru aşa zisele trupe speciale GPU (siguranţa).

In afară de aceasta, bugetul sovietic prevede 25 miliarde de ruble pentru investiţii în industria de războiu şi chimică.

In afară de bugetul comisariatului războiului, în bugetele diferitelor comisariate figurează cheltueli cu caracter militar, în legătură cu armata. Bugetul militar total se ridică la aproape jumătate din toate cheltuelile, adică circa 80 miliarde ruble. Cursul oficial al rublei este de 5,30 pentru un dolar.

Inundaţii în Italia

Milano, 2 Iunie (Rador). Calea ferată între Florenţa şi Faenza a fost din nou întreruptă, pe o lungime de 200 metri, din pricina inundaţiilor.

Apele unui râu de munte din Sintria, a cărui albie a fost acoperită de stânci, au format un lac care ameninţă să înunde vreo 50 de case. Aceasta, precum şi alte 240 de case care ameninţă să se prăbuşească, au fost părăsite de locuitori. In apropiere de Ravena câteva case s'au şi prăbuşit. Numeroase şosele sunt acoperite de apă.

Judec. rurală Ocna-Sibiului
No. G. 298/1939
No. 41/1939 port. 14760

Publicaţiune de Licitaţie

Subsemnatul Carol M. Szöts, portărel pe lângă judecătoria rurală Ocna-Sibiului, prin aceasta publică, că în baza deciziunii No. G. 1726/2 din 1938 a judecătoriei rurale Ocna-Sibiului în cauza de execuţie a urmăritorului Aurel Gherasim contra urmăritului . . . pentru încasarea creanţei de Lei 236 şi accesorii, fixează termen de licitaţia pe

6 Iunie 1939, orele 16

la faţa locului în comuna Presaca, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară: 2 boi „Simeuthal" în valoare de 6000 lei. In caz de nevoe şi sub preţul de estimare.

Pretenziunea care e de încasat, face 236 lei capital, interese de 4½% socotite dela 30 Decemvrie 1938 şi lei 577 cheltueli stabilite.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. XLI. 1908 § 20.

Ocna-Sibiului, 19 Mai 1939.

Grefier, **Carol M. Szöts**

Judec. rurală Ocna-Sibiului
No. G. 3232/1930/3 14759
No. 45/1939

Publicaţiune de Licitaţie

Subsemnatul Carol M. Szöts, portărel pe lângă jud. rur. Ocna-Sibiului, prin aceasta publică că în baza deciziunii cu No. G. 2379 din 1930 a jud. rur. Ocna Sibiului în cauza de execuţie urmăritoarea Casa de Economie succ. Blaj contra urmăriţilor . . . pentru încasarea creanţei de lei 1284 şi accesorii, fixează termen de licitaţie pe

7 Iunie 1939, orele 16

la faţa locului în comuna Bogatul român, unde se vor vinde prin licitaţiune publică judiciară: I. Cinezan Vasile 5 saci de porumb cu tulei; II. Dragomir Muntean 3 saci alac, 5 saci grâu, 1 car cu osie de lemn în valoare de 4200 lei. In caz de nevoe şi sub acest preţ de estimare.

Pretenziunea, care e de încasat, face 1284 lei capital, interese de 3% socotite dela 7 Aprilie 1934 şi lei 122 cheltueli stabilite.

Intrucât mobilele cari ajung la licitaţie ar fi fost sechestrate şi de alţii şi aceştia şi-ar fi câştigat dreptul de acoperire, licitaţia prezentă este ordonată şi în favorul acestora în senzul art. XLI: 1908.

Ocna-Sibiului, 19 Mai 1939.

Grefier, **Carol M. Szöts**

Liceul de Fete „Domniţa Ileana" Sibiu

No. 29—1939/40 14754

Licitaţie
pentru lemne de foc

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că Liceul de fete „Domniţa Ileana" din Sibiu va ţine licitaţie publică pentru aprovizionarea cu 80 (optzeci) stânjeni lemne de foc — esenţă fag sau carpen de prima calitate, aşezate în stânjeni bine măsuraţi în curtea liceului din strada Reisenfels Nr. 1 (edificiul liceului de băieţi „Gh. Lazăr").

Termenul de livrare este 15 August 1939, iar pentru înaintarea ofertelor 25 Iunie 1939. Ofertele închise şi sigilate se vor face în conformitate cu caietul de sarcini care se poate vedea în biroul Direcţiunii Liceului Sibiu, Str. Regele Carol II Nr. 12, Etaj I.

Sibiu, 16 Mai 1939.

Comitetul şcolar

Cetiţi publicaţiile din „Foaia Poporului"

Cinematograful „Corso"
SIBIU, str. Regina Maria

Prezintă
cea mai renumită vedetă a casei „UFA"
Zarah Leander
în drama socială
MAGDA
cu **Heinrich George**
Paul Hörbiger
Leo Slezak
Ruth Hellberg
Inceputul: zile de lucru 5—7—9
Dumineca 3—5—7—9
Cel mai nou Jurnal Centuria

Cinematograful „Apollo"
SIBIU, Piaţa Unirii

Prezintă
marele film german
cu copilul minune
Traudel Stork
şi **Wolf Aibach Rethy**
în
Fetiţa marinarului
cu **Richard Romanowski**
Jurnal nou
Incepe zilnic la orele 5—7—9 seara

Techirghiol

Renumita Staţiune Balneară
Sezon 15 Mai—1 Octombrie
Băi calde şi reci cu nămol
Plajă la Mare
Vindecări miraculoase se obţin în: **reumatisme, tuberculoză externă, boli de femei, rahitism, etc.**
Zece stabilimente de băi, vile şi restaurante pentru toate categoriile de vizitatori
Preţuri foarte moderate

Metoda nouă
„SCHMOLL"
de lustruit ghetele, etc.

1. Curăţaţi ghetele de praf şi noroi.
2. Puneţi cu ajutorul unei cârpe învăluite pe 2 degete, un strat de cremă pe ghete, frecând bine toată suprafaţa pielei, pentruca să se disolve stratul vechi de cremă, plin cu murdărie şi pentruca noua cremă să poată intra în porii pielei.
3. Frecaţi bine cu o cârpă pe pânză spălată, toată suprafaţa ghetei.

Luciul e imediat.

Lustruireaa aceasta simplă e suficientă, ca ghetele să fie conservate şi să dea şi un luciu foarte frumos.

- LUCIU DE LAC

După ce ghetele au fost lustruite în modul arătat mai sus, muiaţi bine în apă cârpa învăluită pe 2 degete, apoi în cremă, şi ungeţi toată suprafaţa ghetei încă odată cu cremă frecând uşor.

Frecaţi apoi cu cârpa uscată, repede, toată suprafaţa ghetei.

Veţi fi încântat de luciul obţinut.

Prin această metodă economisiţi multe parale.

a) N'aveţi nevoie să cumpăraţi perii şi să le curăţiţi cu benzină.

b) Majoritatea pastei nu mai rămâne în perii.

O parte din cremă intră în piele, cealaltă formează un strat subţire dar foarte rezistent, pe suprafaţa pielei, împiedicând intrarea umezelii sau altor murdării depe stradă.

Lustrul e durabil, ţine câteva zile şi pielea rămâne conservată şi moale.

SCHMOLL - PASTA S. A.

BRAŞOV
Diaconul Coresi 7
Telefon 410

BUCUREŞTI
IV, B-dul Carol I, 81
Telefon 3.91.78

O garnitură de treerat

M. A. V. de 800 m/m. cu motor, este de vânzare cu preţ ieftin şi în rate la: **Aron Poruţ**, comuna Nandra, judeţul Turda.

Carnete de serviciu pentru servitori şi servitoare

bine aranjate şi legate se află de vânzare la
Librăria „Foaia Poporului"

O fabrică de tors lână

s'a deschis în comuna **Orlat, jud. Sibiu**, sub firma Niţoiu şi Topârcean. Toarce la public şi cantităţi mici până la 10 kgr., lână ţigae şi ţurcană.

Cel mai bun vin

Mare depozit de vinuri
MIHAIL HAGER
Moştenitorii
SIBIU
Strada Mitropoliei 38

O mare şi variată
Bibliotecă de împrumut
cu cărţi literare româneşti şi străine, moderne şi vechi
a deschis
Librăria „Foaia Poporului" Sibiu
Strada Regina Maria No. 57
Informaţii personale se dau fără nici o obligaţie